

Література

1. Відбудова України: як відновлювати краще та розумніше?: комунікативний захід за участю МЦПД щодо відбудови України, 7 березня 2023 р., Брюссель. URL: <https://www.icps.com.ua/vidbudova-ukrayiny-yak-vidnovlyuvaty-krasche-ta-rozumnishe-u-bryusseli-vidbuvsya-zakhid-za-uchastyu-mtspd-schodo-vidbudovy-ukrayiny>
2. Бобровська О. Ю. Ревіталізація економіки України як інструмент управління довгостроковим розвитком. Інвестиції: практика та досвід. Київ: ТОВ «ДКС центр», 2023, № 10. С. 20–27. DOI: 10.32702/2306-6814.2023.10.20.

Reproduction and restoration of the industrial complex of Ukraine: problems and prospects

Revenko Nadia,

Ph. D. in Economics, Professor, Professor of the

Department of Economics Kherson Branch of the National University of Shipbuilding them Admiral Makarov

Annotation: The methodological and practical aspect of the analytical justification of the development of the national policy of reproduction and restoration of the industrial complex of Ukraine in the post-war period is highlighted. The stages of analytical-diagnostic assessment of the scale of destruction and damage caused to enterprises by the war are given, which are capable of creating an analytical-diagnostic platform for choosing, substantiating and agreeing directions for the policy of reproduction and restoration of the industrial complex in the post-war period.

Key words: industry, industrial policy, business entities, analytical and diagnostic activity, stages.

УДК 330.341.1

ІННОВАЦІЙНА СИСТЕМА ПІДПРИЄМСТВ ЯК ЕЛЕМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

Руснак А.В.

*доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки Херсонського навчально-наукового інституту
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова
м. Херсон, Україна
rusnak_av@meta.ua*

Метою дослідження є обґрунтування інноваційної системи підприємства як елемента національної інноваційної системи. Визначено такі складові інноваційної системи на рівні підприємств як інноваційні ультра-, інфра- та інфраструктури. Узагальнено та схематично наведено механізм функціонування інноваційної системи великих високотехнологічних підприємств.

Ключові слова: інновації, національна інноваційна система, інноваційна ультраструктура, інноваційна інфраструктура, інноваційна інфраструктура, підприємство.

Мікрорівень національної інноваційної системи (НІС) характеризує її лише на рівні окремих підприємств, які є джерелами інновацій. Організаційна та інституційна підсистеми підприємств повинні підпорядковуватися імперативам інноваційного розвитку, а для цього підприємствам треба формувати свою інноваційну систему. Ефективна інноваційна система

підприємств, що розвивається на основі стимулюючих механізмів, які пов'язані із захистом інтелектуальної власності, стандартизації, мотивації персоналу до інновацій, навчання, подолання конфліктів при модернізації виробництва, сприятиме випуску конкурентоспроможної продукції, затребуваної не лише у своїй країні, а й за її межами.

Інноваційна система на рівні підприємств, у структурному плані за аналогією з НІС складається з інноваційних ультра-, інфра- та інтраструктур.

Інноваційна діяльність підприємств не повинна обмежуватися лише внутрішніми результатами досліджень та розробок, оскільки існує багато ідей за межами підприємства, які можуть принести йому прибуток, а також різні способи (як власні, так і запозичені) виходу на ринок зі своїми досконалішими технологіями.

Сьогодні ризиковано відкладати впровадження розробок на майбутнє, оскільки це призводить до втрат і людей, і інноваційних ідей (інновації, що не використовуються, з часом втрачають свою привабливість).

Інноваційна ультраструктура, на відміну від ультраструктури суспільства, – це все, що виробляє нововведення (щось нове, що за певних умов трансформується в інновації) і являє собою, на наш погляд, сукупність організацій, які виконують наукові дослідження і розробки. Основну роль у функціонуванні НІС відіграє генерація знань, що є основою розвитку технології і створює потенціал для цього. Інноваційна ультраструктура НІС не створює безпосередньо масових комерційних продуктів – вона створює нові знання, інтелектуальні ресурси суспільства, є головним джерелом сучасних технологій, вирішальним чином впливає на зміст, рівень і якість освіти [1].

Інноваційна ультраструктура підприємства – це сукупність фахівців підприємства, які виконують наукові дослідження та розробки, створюють нові знання, інтелектуальні ресурси. Інноваційна ультраструктура підприємства є генератором знань, нововведень, стартовою ланкою всієї інноваційної системи.

Згідно Закону України «Про іноваційну діяльність» – інноваційна інфраструктура це сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційнокомунікативні, юридичні, освітні тощо) [2].

Інноваційна інфраструктура підприємства складається із сукупності фахівців підприємства, які сприяють просуванню нововведення всередині підприємства: науково-технічна рада, маркетологи, технологічні брокери, які повинні мати цілеспрямовану інноваційну стратегію, забезпечувати отримання необхідної підтримки для нових проектів від кожного підрозділу. Завданням інноваційної інфраструктури підприємства є створення умов підтримки інноваційних проектів на підприємствах з урахуванням перетину внутрішньоорганізаційних кордонів, позаяк у межах одного підрозділу неможливе досягнення успіху.

Функціонування інноваційної інфраструктури сприяє розширенню міри дифузності (масштабності поширення) і реалізації потенціалу нововведення. Ця складова національної інноваційної системи спрямована на сприяння інноватору в подоланні різного роду проблем, пов'язаних з передбачуваними значними перетвореннями в системі, що сприймає нововведення [3].

Інноваційна інтраструктура являє собою регулярне виробництво продукції на основі науково-технічних результатів. Інноваційна інтраструктура на підприємствах – це насамперед підрозділи основного виробництва, які займаються випуском інноваційної продукції.

Механізм функціонування інноваційної системи лише на рівні підприємств (мається на увазі великих, високотехнологічних) можна узагальнено висвітлити такою схемою (рис.1).

Формуючи НІС держава має враховувати більш ніж десятирічний досвід побудови найактивніших в інноваційному плані вітчизняних великих підприємств, організаційну та

інституційну розвиненість підприємства. Уміння залучати до інноваційного процесу різні структури, які генерують знання, диверсифікувати інтелектуальні активи стає сьогодні одним із визначальних критеріїв інноваційної активності великого підприємства.

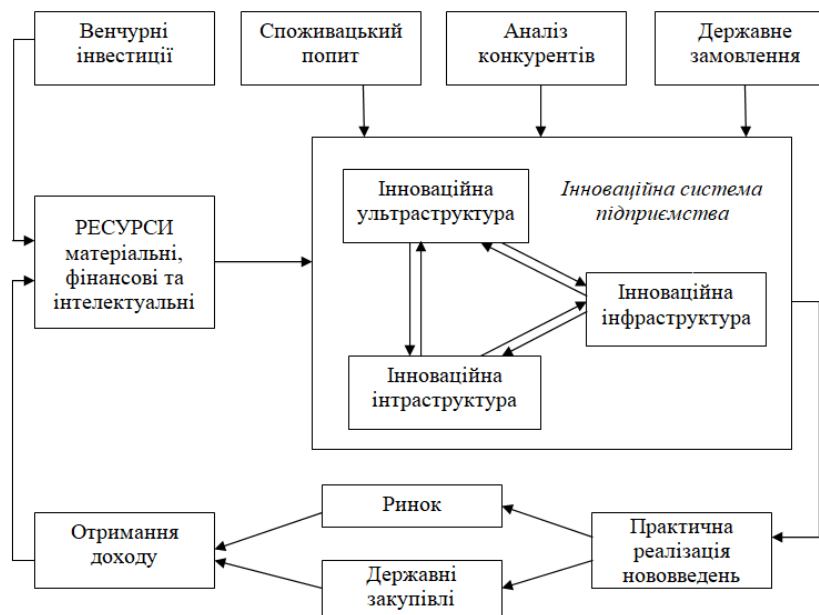

Рис.1. Механізм функціонування інноваційної системи великих високотехнологічних підприємств

Отже, інноваційна система на мікрорівні може розвиватися на основі стимулюючих механізмів, пов'язаних із захистом інтелектуальної власності, стандартизації, мотивації персоналу до інновацій, навчання, подолання конфліктів під час модернізації виробництва, а також через механізм реалізації інноваційних проектів.

Література

- [1]. Олексенко Л.В. Інноваційна ультраструктура як необхідний компонент національної інноваційної системи. Економічний вісник Донбасу, 2021. № 2 (64). С. 156-168.
- [2]. Про інноваційну діяльність. Закон України. URL: <https://zakon.gov.ua/laws/show/40-15#Text> (дата звернення: 30.06.2022).
- [3]. Олексенко Л.В. Розвиток інфраструктури національної інноваційної системи. Економічний вісник Донбасу, 2021. № 1(63). С. 108-122.

The innovation system of enterprises as an element of the national innovation system

Rusnak Alla

Kherson Educational-Scientific Institute of Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Abstract. The purpose of the study is to substantiate the innovation system of the enterprise as an element of the national innovation system. Such components of the innovation system at the level of enterprises as innovative ultra-, infra- and intrastructures are defined. The mechanism of functioning of the innovation system of large high-tech enterprises is summarized and schematically given.

Keywords: innovations, national innovation system, innovative ultrastructure, innovative infrastructure, innovative intrastructure, enterprise.